

KAKO ZAŠTITITI SVOJE KOŠNICE

- Odabir lokacija za košnice daleko od električnih i telefonskih žica – za uočavanje insekata pčelarice se moraju koristiti "promatračnicama" (stup, žica, suho granje).

Pčelarice love kukce sa granja

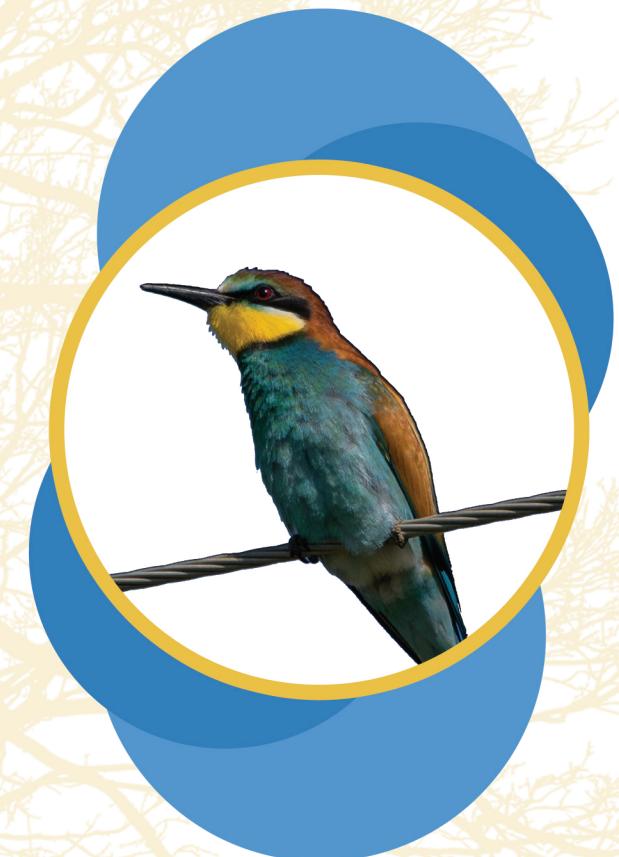
- Održavanje granja na raslinju oko košnica – rezanje suhih grana oko košnica može značajno smanjiti aktivnost pčelarica u blizini.
- Ribolovna struna iznad košnica – zanimljiva i za ptice bezopasna metoda. Ribolovnu strunu ("flaks") treba rastegnuti iznad košnica. Ptica, ne videći strunu, uleti u nju, zbuni se i odleti.
- Umjetna grabljivica – postavljanje umjetne ušare, orla ili škanjca. Može se kombinirati s ostalim metodama zaštite. Pčelarica se u prisustvu predatora osjeća ugroženo i izbjegava lokaciju.
- Glasanje škanjca – reproduciranje glasanja grabljivica također straši sve manje ptice.
- Postavljanje hotela za kukce – pčelaricama možemo povećati dostupnost raznolike prehrane postavljanjem takozvanih hotela za kukce. To je ujedno i oblik održivog gospodarenja.

Pčelarice su, prema hrvatskom zakonodavstvu, strogo zaštićena vrsta.

Zaštićene su i Konvencijom o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) te EU Direktivom o očuvanju divljih ptica. Zabranjeno je namjerno ubijanje i uništavanje njihovih gnijezda. U Republici Hrvatskoj novčana kazna za ubijanje jedne pčelarice iznosi 5400 kuna.

PČELARICA

(*Merops apiaster*)

Kontakt:

Udruga Biom

Ul. Preradovićeva 34
10000 Zagreb

E-mail: info@biom.hr

Tel: 01/4100-018

www.biom.hr

Tekst: Boleslaw Slocinski (Udruga Biom)

Foto: Biljana Ječmenica, Ante Kodžoman (Udruga Biom)

Dizajn: Olgica Ilievska (Udruga O.A.ZA.)

Erasmus+

Pčelarica (lat. *Merops apiaster*) je egzotično obojena ptica srednje veličine.

Ima bijelo čelo, riđesmeđi vrat, žuto grlo, crnu prugu preko očiju i zelenkastoplav do maslinastoželen trbuš. Jedna je od najšarenijih ptica koje se gnijezde u Hrvatskoj.

U zadnjih nekoliko desetljeća na području cijele Europe primjećen je rast populacije pčelarice. Isto je zabilježeno u Hrvatskoj, osobito u južnom dijelu zemlje, gdje se nalazi nekoliko velikih kolonija ove vrste.

Pčelarica u letu

BIOLOGIJA PČELARICE

Pčelarica je ptica selica koja se gnijezdi diljem Europe i Azije, a zimu provodi u južnoj Africi. Hrani se kornjašima, osama, pčelama i sličnim krupnijim kukcima.

Zahvaljujući dugačkim, vitkim krilima i dugom repu vješt je letač te može izvoditi akrobacije u zraku.

Ova impresivna vještina leta omogućava pčelarici uspješno hvatanje insekata.

Pčelarica je u Hrvatskoj redovita gnjezdara, a prisutna je od travnja do rujna. Najčešće se gnijezdi u kolonijama. Gradi rupe duboke do 2 metra koje se nalaze na pješčanim ili šljunčanim padinama.

U gnijezdo polaže 5 - 6 jaja na kojima leže oba roditelja. Inkubacija traje oko 20 dana, a nakon izlijeganja roditelji mладунце hrane još 30-ak dana. U tom se razdoblju ptići zadržavaju u gnijezdu i njegovoј blizini.

Kolonija pčelarica u okolini Kijeva, Šibensko-kninska županija

Pčelarice same kopaju svoje rupe, što ih čini važnim čimbenikom u ekosustavu. Njihove rupe koriste druge vrste ptica, npr. obični i poljski vrapci, bijele pastirice, bjelogube, sivi čukovi, čiope, vjetruše, čvorci i čavke. Hrane se pčelama medaricama i solitarnim pčelama, bubamarama, osama, stršljenima, zlatnim marama, vretencima, skakavcima i drugim kukcima. Tijekom hranjenja ptica pčelarice koriste raznoliku prehranu koja uključuje više vrsta kukaca.

RAZLOZI ŠIRENJA RASPROSTRANJENOSTI

Mnoge zemlje Europe već godinama prate brojnost populacije pčelarica, koja je u blagom porastu. Smatra se da su do povećanja brojnosti ove vrste doveli različiti uzroci među kojima su najznačajniji utjecaj klimatskih promjena te dostupnost povoljnog staništa.

Klimatske promjene, odnosno globalno zatopljenje, dovodi do toga da se na području čitave Europe bilježi sve više vrsta životinja koje inače obitavaju u toplijoj klimi te one sve smjelije naseljavaju nova područja.

Dostupnost antropogenih staništa na kojima se pčelarica rado gnijezdi, također doprinosi povećanju njene populacije. Ljudi su čestim iskopavanjem pijeska i šljunka, kao i napuštanjem iskopa za temelje građevina, stvorili velik broj potencijalnih mesta za gniježđenje. Na primjer, u Hrvatskoj se na sinjskom području od ukupno 11 kolonija pčelarica samo jedna nalazi na prirodnom staništu.

KOLIKO PČELA PČELARICA STVARNO MOŽE POJESTI?

Prema istraživanju španjolskih znanstvenika (na Pirinejskom poluotoku živi četvrtina europske populacije pčelarica) jedna pčelarica tijekom sezone gniježđenja (od travnja do kolovoza) može pojesti u prosjeku oko 1300 jedinki pčela medarica. Prosječan roj pčela broji od 36.000 do 45.000 jedinki po košnici. Stoga, u normalnim okolnostima, učinak predacije na lokalne pčele nije značajan te djelomično ovisi o dostupnosti alternativnog plijena.